

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายณภดล เทพพิทักษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๖๗

เรื่องพิจารณาที่ ๒๔/๒๕๖๖

วันที่ ๑๕ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง { ศาลปกครองกลาง ผู้ร้อง
- ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

พระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคสอง หรือไม่

ความเห็น

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย วรรคสอง บัญญัติว่า “ในคดีอาญา ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด และก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้”

พระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ มีเจตนารมณ์เพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. เป็นองค์กรตรวจสอบ นอกเหนือจากการตรวจสอบของหน่วยงานต้นสังกัดซึ่งเป็นกลไกของฝ่ายบริหารในการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ มีหน้าที่และอำนาจในการไต่สวนข้อเท็จจริงและชี้มูลเกี่ยวกับการกระทำการทุจริตในภาครัฐของเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยมีหลักการและเหตุผลในการประกาศใช้ว่า เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายสำคัญและเร่งด่วนในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แต่ยังไม่มีส่วนราชการในส่วนของฝ่ายบริหารที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตโดยตรง ทำให้รัฐบาลไม่สามารถกำกับดูแลและผลักดันเพื่อให้การดำเนินการตามนโยบายดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและตรงตามเป้าหมายที่วางไว้ อีกทั้งคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งเป็นองค์กรอิสระ

ที่มีอำนาจ ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของเจ้าหน้าที่ของรัฐมีภารกิจที่อยู่ในความรับผิดชอบจำนวนมาก สมควรที่จะมีส่วนราชการในฝ่ายบริหารที่รับผิดชอบในการดำเนินการด้านนโยบายดังกล่าว และเป็นศูนย์กลางประสานงานกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องทั้งหมด รวมทั้งกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตในฝ่ายบริหารสามารถดำเนินการในลักษณะบูรณาการและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ท. มีมติว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดกระทำการทุจริตในภาครัฐ และเป็นกรณีที่มีมูลความผิดทางวินัย ให้ประธานกรรมการส่งรายงานและเอกสารที่มีอยู่พร้อมทั้งความเห็นไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้น เพื่อพิจารณาโทษทางวินัยตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. ได้มีมติโดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอีก ในการพิจารณาโทษทางวินัยแก่ผู้ถูกกล่าวหา ให้ถือว่ารายงานเอกสาร และความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ท. เป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนวินัย ตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหา นั้น ๆ แล้วแต่กรณี”

มีข้อที่ควรพิเคราะห์ในเบื้องต้นว่า การที่พระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔๐ บัญญัติให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาลงโทษทางวินัยตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. มีมติโดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอีก โดยให้ถือว่ารายงาน เอกสาร และความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ท. เป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนวินัย นั้น เป็นผลสืบเนื่องมาจากเหตุที่เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องกระทำการทุจริตในภาครัฐ เมื่อพิจารณาถึงบทบัญญัติมาตรา ๓ ได้กำหนดนิยาม “ทุจริตในภาครัฐ” หมายความว่า ทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤตินิชอบในภาครัฐ และ “ประพฤตินิชอบ” หมายความว่า ใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่อันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีที่มุ่งหมายจะควบคุมดูแลการรับ การเก็บรักษา หรือการใช้เงินหรือทรัพย์สินของแผ่นดิน การกำหนดนิยามดังกล่าว มีผลให้การไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบหรือมติคณะรัฐมนตรีในเรื่องดังกล่าวทุกกรณีเป็นการทุจริตในภาครัฐ แม้ผู้กระทำความผิดอาจกระทำผิดด้วยความไม่รู้หรือไม่มีประสพการณ์ ไม่รอบคอบ โดยที่มิได้มีเจตนาทุจริต ซึ่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ถือว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำความผิดวินัยมาตรา ๘๔^๑ ฐานฝ่าฝืนมาตรา ๘๒ (๒) ซึ่งบัญญัติว่า “ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องกระทำการอันเป็นข้อปฏิบัติดังต่อไปนี้ ... (๒) ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตาม

^๑พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๘๔ ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดไม่ปฏิบัติตามข้อปฏิบัติ ตามมาตรา ๘๑ และมาตรา ๘๒ หรือฝ่าฝืนข้อห้ามตามมาตรา ๘๓ ผู้นั้นเป็นผู้กระทำความผิดวินัย

กฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ มติของคณะรัฐมนตรี นโยบายของรัฐบาล และปฏิบัติตาม ระเบียบแบบแผนของทางราชการ” แต่เมื่อมีนิยามตามพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓ ดังกล่าว ย่อมทำให้การกระทำผิดด้วยความ ไม่รู้กฎหมาย ระเบียบ โดยมีได้มีเจตนาทุจริตกลายเป็นการกระทำการทุจริตในภาครัฐ หรือกล่าวอีก นัยหนึ่งก็คือ นิยามนี้ทำให้การปฏิบัติหน้าที่ราชการที่ไม่เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ คำสั่ง หรือ มติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องเกี่ยวกับการรับ การเก็บรักษา หรือการใช้เงินหรือทรัพย์สินของแผ่นดินทุกกรณี เป็นการทุจริตในภาครัฐ และคณะกรรมการ ป.ป.ท. มีอำนาจไต่สวนข้อเท็จจริงตามมาตรา ๒๓ ซึ่งมีข้อสังเกตว่า สำนักงาน ก.พ. ได้ให้ข้อสังเกตในชั้นการร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไว้ด้วยว่าในมาตรา ๓ ไม่ควรกำหนดนิยามคำว่า “ประพฤตินิชอบ” ไว้ เพราะตามนิยามนั้นความหมายของคำว่า “ประพฤตินิชอบ” มีความหมายไม่แตกต่างจากคำว่า “ทุจริตต่อหน้าที่” อีกทั้งหลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติ ดังกล่าวมิได้ครอบคลุมถึงการ “ประพฤตินิชอบ” โดยในการพิจารณาฐานความผิดตามมาตรา ๔๐ คณะกรรมการ ป.ป.ท. ย่อมต้องพิจารณาตามนิยามในมาตรา ๓ และเมื่อมาตรา ๓ กำหนดนิยามที่ทำให้ การปฏิบัติหน้าที่ราชการที่ไม่เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ คำสั่ง หรือมติของคณะรัฐมนตรี ในเรื่องเกี่ยวกับการรับ การเก็บรักษา หรือการใช้เงินหรือทรัพย์สินของแผ่นดินทุกกรณีเป็นการทุจริตในภาครัฐ จึงผูกพันให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. และผู้บังคับบัญชาต้องวินิจฉัยตามมาตรา ๓ ทั้งที่ในความเป็นจริงแล้ว การประพฤตินิชอบมีเจตนาที่แตกต่างจากการทุจริต ถ้าเพียงแต่มีเจตนากระทำการฝ่าฝืนกฎหมาย กฎ ระเบียบ คำสั่ง หรือมติของคณะรัฐมนตรีโดยหากมิได้มีเจตนาเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดย ชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่นแล้วก็เป็นเพียงการปฏิบัติหน้าที่ราชการที่ไม่เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ คำสั่ง หรือมติของคณะรัฐมนตรีซึ่งอาจเรียกว่าเป็นการประพฤตินิชอบได้ แต่หากมีเจตนาเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่นก็เป็นเจตนา ทุจริต การบัญญัติกฎหมายให้การกระทำที่มีได้มีเจตนาเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบ ด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่นเป็นการทุจริตในภาครัฐจึงเป็นการตรากฎหมายที่มีผลเป็นการขยาย แดนเจตนาของผู้กระทำออกไปไกลกว่าเจตนาที่แท้จริงของผู้กระทำ หรืออาจกล่าวได้ว่า เป็นการ กำหนดให้ผู้กระทำต้องรับผิดชอบฐานทุจริตทั้งที่ผู้กระทำมิได้มีเจตนาทุจริต จึงขัดกับหลักการสำคัญที่ว่าบุคคล ต้องรับโทษเพียงเท่าที่มีเจตนากระทำความผิด การบัญญัติกฎหมายให้บุคคลต้องรับผิดชอบเกินกว่าเจตนาเช่นนี้ ย่อมอาจขัดต่อหลักนิติธรรม

อย่างไรก็ตาม เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำโต้แย้งของผู้ฟ้องคดี คำโต้แย้งเพิ่มเติม พยาน เอกสารที่เกี่ยวข้องและเอกสารประกอบแล้ว มิได้มีการโต้แย้งในประเด็น เรื่องคำนิยามในมาตรา ๓

๒๐๐

ของพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ แต่ประการใด แต่โต้แย้งให้วินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคสอง หรือไม่เท่านั้น จึงเห็นควรพิจารณาวินิจฉัยตามประเด็นที่กำหนดไว้ดังกล่าว ดังนี้

ข้อโต้แย้งของผู้ฟ้องคดีที่ว่า พระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง เป็นบทบัญญัติที่มีลักษณะเป็นการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยมีความผิด โดยเป็นการปฏิบัติต่อผู้ฟ้องคดีเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดทั้งที่ยังไม่มีคำพิพากษาอันถึงที่สุด และเป็นการให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ท. ก้าวล่วงเข้าใช้อำนาจเบ็ดเสร็จเด็ดขาดในการบริหารงานบุคคลของทุกหน่วยงานของรัฐโดยไม่มีหน่วยงานใดตรวจสอบถ่วงดุลหรือคัดค้านได้ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคสอง นั้น เห็นว่า พระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ มีความมุ่งหมายให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. เป็นองค์กรฝ่ายบริหารมีหน้าที่ตรวจสอบการกระทำความทุจริตในภาครัฐของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐมีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลตามเจตนารมณ์ของกฎหมายตลอดจนเพื่อให้มาตรการในการตรวจสอบการกระทำความทุจริตในภาครัฐของเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง เป็นบทบัญญัติที่กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการพิจารณาโทษทางวินัยกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกคณะกรรมการ ป.ป.ท. ไต่สวนและมีมติว่ากระทำความทุจริตในภาครัฐ และมีมูลความผิดทางวินัย เพื่อให้การตรวจสอบและการดำเนินการทางวินัยกับเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อันเป็นการแก้ไขปัญหาความบกพร่องที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐที่ผ่านมา ซึ่งมีกระบวนการขั้นตอนที่ซ้ำซ้อน ล่าช้า เปิดโอกาสให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นผู้ดำเนินการทางวินัยเอื้อประโยชน์ให้แก่พวกพ้อง ส่งผลให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตซึ่งเป็นปัญหาสำคัญของประเทศไม่ประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมายของรัฐธรรมนูญ

เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ แล้วเห็นว่า แม้การไต่สวนข้อเท็จจริงกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำความทุจริตในภาครัฐโดยคณะกรรมการ ป.ป.ท. ตามมาตรา ๒๓ อาจปรากฏมูลความผิดได้ทั้งในทางอาญาและในทางวินัยควบคู่กันไปในการกระทำเดียวกัน โดยกรณีที่เป็นความผิดทางวินัย มาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. ส่งรายงานและเอกสารที่มีอยู่พร้อมทั้งความเห็นไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้น เพื่อพิจารณาโทษทางวินัยตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. ได้มีมติโดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอีก และให้ถือว่ารายงาน เอกสาร และความเห็น

ของคณะกรรมการ ป.ป.ท. เป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนวินัย ส่วนกรณี
ที่การกระทำดังกล่าวเป็นความผิดทางอาญาด้วย มาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ท.
ส่งเรื่องพร้อมทั้งสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริง รายงาน เอกสาร และความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ท.
ให้พนักงานอัยการดำเนินคดีต่อไป โดยให้ถือว่าการดำเนินการและสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริง
ของคณะกรรมการ ป.ป.ท. เป็นการสอบสวนและสำนวนการสอบสวนของพนักงานสอบสวนตามประมวล
กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แต่การดำเนินการทางวินัยและการดำเนินคดีอาญากับผู้ถูกกล่าวหา
เป็นกระบวนการที่แยกออกจากกันได้ เนื่องจากมีวัตถุประสงค์ กระบวนการ องค์กรที่มีอำนาจหน้าที่ และ
มาตรฐานในการชี้ว่าพนักงานหลักฐานที่เข้มงวดแตกต่างกัน โดยความผิดอาญากำหนดขึ้นเพื่อใช้
ลงโทษการกระทำที่กระทบกระเทือนต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม คุ่มครองความสงบสุขของสมาชิก
ในสังคม และเป็นเครื่องมือในการควบคุมพฤติกรรมของบุคคลในสังคมที่สภาพบังคับมีความรุนแรงมากที่สุด
รวมทั้งมีผลกระทบกระเทือนต่อสิทธิและเสรีภาพในชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของผู้กระทำความผิด
การดำเนินคดีอาญาต้องตกอยู่ภายใต้หลักสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาเป็นผู้บริสุทธิ์
ดังที่บัญญัติรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคสอง ซึ่งมีเจตนารมณ์เพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
ขั้นพื้นฐานของบุคคลที่ตกเป็นผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญามีให้ต้องตกอยู่ในฐานะเป็นผู้กระทำความผิด
ก่อนที่จะมีคำพิพากษาถึงที่สุดแสดงว่าเป็นผู้กระทำความผิด การพิสูจน์ความผิดของจำเลยเพื่อนำไปสู่การ
ลงโทษจึงต้องกระทำโดยการพิจารณาคดีของศาลที่มีเขตอำนาจ และการพิจารณาชี้ว่าพนักงานหลักฐาน
เพื่อพิสูจน์ความผิดของจำเลยโดยศาลต้องถึงขนาดปราศจากข้อสงสัยตามควร ในขณะที่ความผิดทางวินัย
กำหนดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรักษามาตรฐานความประพฤติของข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ
ให้อยู่ในระเบียบแบบแผนของทางราชการ รวมถึงรักษาชื่อเสียงของทางราชการให้ได้รับความเชื่อมั่น
จากประชาชน การดำเนินการทางวินัยจึงเป็นมาตรการในการรักษาวินัยของฝ่ายปกครอง ซึ่งการ
ดำเนินการทางวินัยของผู้บังคับบัญชาเพื่อพิจารณาสั่งลงโทษทางวินัยนั้น ไม่ต้องกระทำโดยกระบวนการ
พิจารณาคดีของศาล และการพิจารณาชี้ว่าพนักงานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความผิดก็ไม่จำเป็นต้องถึงขนาด
ปราศจากข้อสงสัยตามควรดังเช่นในคดีอาญา เพียงมีพนักงานหลักฐานที่เชื่อได้ว่าการกระทำความผิด
ทางวินัยตามที่กล่าวหาก็เพียงพอแล้ว บทบัญญัติมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง เป็นกระบวนการอันนำไปสู่การ
พิจารณาโทษทางวินัยของผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน ซึ่งเป็นคนละกรณีกับการดำเนินคดีอาญา
ตามมาตรา ๔๕ จึงไม่อยู่ภายใต้หลักสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาเป็นผู้บริสุทธิ์ตาม
รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคสอง แม้พระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง จะมีลักษณะก้าวล่วงการดำเนินการ

๒๐๐

ทางวินัยของผู้บังคับบัญชาอยู่บ้างก็ตาม แต่กระบวนการไต่สวนข้อเท็จจริงและวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ท. มีหลักเกณฑ์ในการดำเนินการที่ให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าการดำเนินการทางวินัยโดยคณะกรรมการสอบสวนวินัยและผู้บังคับบัญชา เช่น พระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ หมวด ๒ การไต่สวนข้อเท็จจริง และระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการไต่สวนข้อเท็จจริง พ.ศ. ๒๕๕๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๓ กำหนดให้มีกระบวนการแจ้งข้อกล่าวหาแก่ผู้ถูกกล่าวหาทราบ สิทธิของผู้ถูกกล่าวหาในการชี้แจงข้อกล่าวหาและแสดงพยานหลักฐาน หรือนำพยานบุคคลมาให้ถ้อยคำประกอบการชี้แจงข้อกล่าวหา สิทธิในการนำพยานหรือบุคคล ซึ่งผู้ถูกกล่าวหาไว้วางใจเข้าฟังการชี้แจงหรือให้ถ้อยคำของตน เป็นต้น นอกจากนี้ การดำเนินการทางวินัย ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายมาตราดังกล่าวหากผู้บังคับบัญชามีคำสั่งลงโทษทางวินัยตามมาตรา ๔๑ แล้ว ผู้ซึ่งถูกลงโทษสามารถใช้สิทธิอุทธรณ์ดุลพินิจในการกำหนดโทษของผู้บังคับบัญชาภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่งดังกล่าวได้ตามมาตรา ๔๔ และหากผลการอุทธรณ์ไม่เป็นที่พอใจหรือเห็นว่าการดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ท. หรือผู้บังคับบัญชาไม่ถูกต้องหรือไม่ชอบด้วยกฎหมายก็สามารถใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองหรือศาลที่มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคดีเพื่อให้ได้รับความเป็นธรรมได้อีก อันเป็นหลักประกันในการคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของประชาชนโดยองค์กรตุลาการ ดังนั้น พระราชบัญญัติ มาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง ไม่มีลักษณะเป็นการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยมีความผิด ไม่ได้ปฏิบัติต่อบุคคลเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดก่อนที่จะมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าได้กระทำความผิด และไม่เป็นการให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ท. ก้าวล่วงเข้าใช้อำนาจเบ็ดเสร็จเด็ดขาดในการบริหารงานบุคคลของทุกหน่วยงาน ของรัฐปราศจากการตรวจสอบถ่วงดุล ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคสอง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นว่า พระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคสอง

(นายณภดล เทพพิทักษ์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ